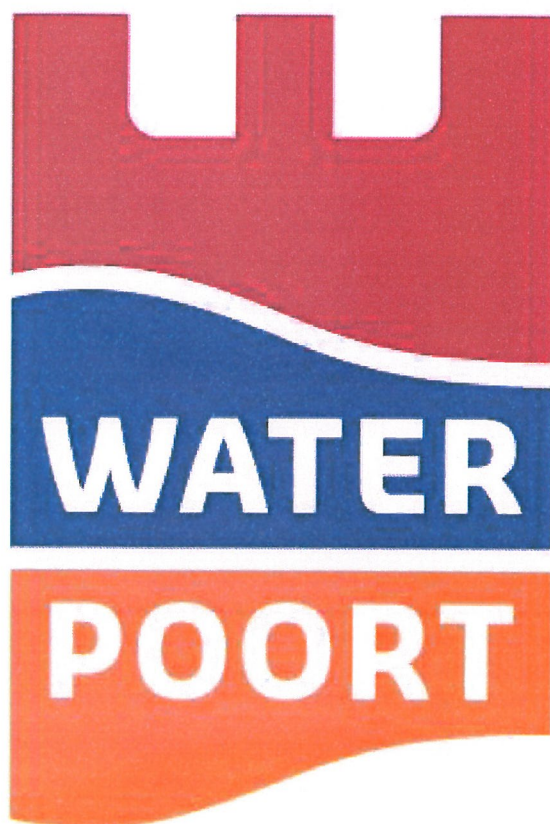

Samenwerkingsovereenkomst

Gebiedsgericht werken in Waterpoort

Waterrijk Oesterdam, gemeente Tholen, 30 juni 2016

**Een grenzeloze samenwerking op de
overgang van water en land.**

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

Samenwerkingsovereenkomst gebiedsgericht werken in Waterpoort

Ondergetekenden:

1. Gemeente Bergen op Zoom, in deze vertegenwoordigd door de heer P.A.M. van der Velden, wethouder Stedelijke en Ruimtelijke Ontwikkeling daartoe gemachtigd door de burgemeester bij besluit van 28 juni 2016 handelend ter uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom, verder genoemd 'de gemeente Bergen op Zoom';
2. Gemeente Goeree-Overflakkee, in deze vertegenwoordigd door de heer A.J.C. van der Vlugt, wethouder Innovatie, Landbouw en Visserij en Gebiedsmarketing, daartoe gemachtigd door de burgemeester bij besluit van 21 juni 2016 handelend ter uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders van Goeree-Overflakkee, verder genoemd 'de gemeente Goeree-Overflakkee';
3. Gemeente Halderberge, in deze vertegenwoordigd door de heer F. Hartevelde, wethouder Economische Zaken, Toerisme en Recreatie en Milieu, daartoe gemachtigd door de burgemeester bij besluit van 17 mei 2016 handelend ter uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders van Halderberge, verder genoemd 'de gemeente Halderberge';
4. Gemeente Moerdijk, in deze vertegenwoordigd door de heer T.H.R. Zwiers, wethouder Profit, daartoe gemachtigd door de burgemeester bij besluit van 14 juni 2016 handelend ter uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders van Moerdijk, verder genoemd 'de gemeente Moerdijk';
5. Gemeente Steenbergen, in deze vertegenwoordigd door mevrouw M. Vos, wethouder Economische Zaken, daartoe gemachtigd door het college van burgemeester en wethouders bij besluit van 10 mei 2016 handelend ter uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders van Steenbergen, verder genoemd 'de gemeente Steenbergen';
6. Gemeente Tholen, in deze vertegenwoordigd door de heer F.J.A. Hommel, wethouder Economische Zaken, Toerisme en Recreatie, daartoe gemachtigd door de burgemeester bij besluit van 12 april 2016 handelend ter uitvoering van het besluit van burgemeester en wethouders van Tholen, verder genoemd 'de gemeente Tholen';
7. Provincie Noord-Brabant, in deze vertegenwoordigd door de heer J.J.C. van den Hout, gedeputeerde Natuur, Water en Milieu, daartoe gemachtigd door de Commissaris van de Koning bij besluit van 14 juni 2016 handelend ter uitvoering van het besluit van gedeputeerde staten van Noord-Brabant, verder genoemd 'de provincie Noord-Brabant';
8. Provincie Zeeland, in deze vertegenwoordigd door de heer B.J. de Reu, gedeputeerde Water, Cultuur, Biobased Economy en Milieu, daartoe gemachtigd door de Commissaris van de Koning bij besluit van 28 juni 2016 handelend ter uitvoering van het besluit van gedeputeerde staten van Zeeland, verder genoemd 'de provincie Zeeland';

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

9. Provincie Zuid-Holland, in deze vertegenwoordigd door de heer mr. A.M. Kleij MPA, programmadirecteur Integraal Ruimtelijke Programma Goeree-Overflakkee, daartoe gemachtigd door de Commissaris van de Koning bij besluit van 21 juni 2016 handelend ter uitvoering van het besluit van gedeputeerde staten van Zuid-Holland, verder genoemd 'de provincie Zuid-Holland';
10. Waterschap Brabantse Delta, in deze vertegenwoordigd door de heer H. Hieltjes, lid van het Dagelijks Bestuur, handelende ter uitvoering van het besluit van het Dagelijks Bestuur d.d. 21 juni 2016, verder genoemd 'waterschap Brabantse Delta';
11. Regio West-Brabant, in deze vertegenwoordigd door de heer F. Hartevelde, deelnemer aan het portefeuillehoudersoverleg Vrijtijdseconomie, daartoe gemandateerd bij besluit van 23 juni 2016 door het Dagelijks Bestuur, verder genoemd 'de Regio West-Brabant';
12. Brabants Landschap en Vereniging Natuurmonumenten, in deze vertegenwoordigd door de heer J. Schep, districtsbeheerder Brabants Landschap, verder genoemd 'Brabants Landschap en Vereniging Natuurmonumenten';
13. Staatsbosbeheer, in deze vertegenwoordigd door de heer ing. A.F.M. van Hees, hoofd Staatsbosbeheer Zeeland, verder genoemd 'Staatsbosbeheer';
14. Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO) in deze vertegenwoordigd door de heer H. Visser, vakgroepbestuurder ZLTO Vollegronds groenteteelt en afdelingsbestuurder Steenberg/Bergen op Zoom, daartoe gemandateerd bij besluit van 23 mei 2016 door het bestuur, verder genoemd 'de ZLTO';
15. Avans Hogeschool, in deze vertegenwoordigd door de heer J.C.M. van Wijk, directeur Avans Ondernemerscentrum van Avans Hogeschool, verder genoemd 'Avans Hogeschool';
16. HZ University of Applied Sciences namens het Deltaplatform, in deze vertegenwoordigd door de heer W.A.M. den Ouden, Dean Delta Academy at HZ University of Applied Sciences, verder genoemd 'HZ University';
17. NHTV internationaal hoger onderwijs Breda, in deze vertegenwoordigd door drs. J.W. van der Sterren, directeur van de Academie voor toerisme NHTV internationaal hoger onderwijs Breda, verder genoemd 'NHTV';
18. Rabobanken Oosterschelde, Zuidwest-Brabant, Het Haringvliet en West-Brabant Noord, in deze vertegenwoordigd door drs. J.C.M.J. Staes, directievoorzitter Rabobank West-Brabant Noord, verder genoemd 'Rabobank';

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

19. Suiker Unie, in deze vertegenwoordigd door de heer ir. L. Kroes, plantmanager Suiker Unie Dinteloord, verder genoemd 'Suiker Unie'.
20. Evides Waterbedrijf, in deze vertegenwoordigd door mevrouw ir. A.M. Ottolini, algemeen directeur, verder genoemd 'Evides';
21. Brabant Water, in deze vertegenwoordigd door de heer drs. G.J. van Nuland, algemeen directeur, verder genoemd 'Brabant Water';
22. Programma DuurzaamDoor, in deze vertegenwoordigd door de heer drs. C. van Straten, programma-adviseur DuurzaamDoor, onderdeel van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, daartoe gemandateerd door de interbestuurlijke regiegroep programma DuurzaamDoor, verder genoemd 'Programma DuurzaamDoor';
23. Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid, in deze vertegenwoordigd door de heer P. Duizer, regiodirecteur Limburg en Noord-Brabant, verder genoemd 'IVN';
24. Streekorganisatie Brabantse Wal, in deze vertegenwoordigd door de heer M.P. Groffen, voorzitter streekorganisatie Brabantse Wal, verder genoemd 'streekorganisatie Brabantse Wal';
25. de in het gebied samenwerkende havens en watersportverenigingen, in deze vertegenwoordigd door de heer P. de Water, voorzitter van watersportvereniging De Kogge te Tholen, verder genoemd 'samenwerkende havens en watersportverenigingen';
26. de in het gebied samenwerkende forten uit de Stelling van Willemstad en de West-Brabantse Waterlinie, in deze vertegenwoordigd door de heer J. van Rijckevorsel, voorzitter van de Stichting Fort Sabina.nl te Heijningen, verder genoemd 'samenwerkende forten'.
- verder tezamen genoemd 'Partijen'

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

Overwegende, dat:

1. Waterpoort het gebied is dat gelegen is op het grondgebied van zes gemeenten (Bergen op Zoom, Goeree-Overflakkee, Halderberge, Moerdijk, Steenbergen en Tholen) rondom het Volkerak-Zoommeer en drie provincies (Noord-Brabant, Zeeland en Zuid-Holland) raakt (zie bijlage 2);
2. Waterpoort enerzijds gelegen is in het overgangsgebied van zoet, voedselrijk rivierwater naar zout, voedselarm Deltawater en anderzijds gelegen is op de gradiënt van de hoge, droge, bosrijke zandgronden naar de lage, natte, weidse kleigronden;
3. Met de ondertekening van de intentie-overeenkomst Waterpoort op 15 maart 2012 het programma en gebiedsgericht werken binnen Waterpoort van start is gegaan;
4. Met de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst op 27 juni 2013 het Gebiedsperspectief vastgesteld en vastgelegd is in het boekje 'Dit is Waterpoort';
5. Met de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst op 27 juni 2013 gestart is met het uitwerken van inhoudelijke thema's en het Waterpoort Manifest, opgesteld in het kader van de besluitvorming rond de Rijksstructuurvisie Grevelingen, Volkerak, Zoommeer (GVZ);
6. Het proces gestart is vanuit de provincie Noord-Brabant als strategische gebiedsontwikkeling en in de afgelopen jaren is uitgegroeid tot een gedragen (provincie)grensoverschrijdend programma waar meerdere publieke partijen samenwerken met burgers, ondernemers, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en private bedrijven;
7. Voortzetting van de samenwerking binnen Waterpoort nodig is in dit gebied dat te maken heeft met een teruglopende economie, een afnemend inwoneraantal en -voorzieningsniveau. Daarbij kiest de regio voor dat wat hen bindt, namelijk het thema 'water';
8. Het perspectief van de samenwerkende partners is dat de regio het gezicht weer naar het water heeft gericht. Oude relaties tussen stad, water en ommeland zijn weer hersteld en nieuwe relaties zijn ontstaan. De overgangen van land en water bieden veel kansen voor wonen, recreatie en natuur. De ontwikkeling van de regio wordt gevoed en gestuurd vanaf en met het water. Een gezond regionaal en verbonden watersysteem is de katalysator voor economische, ecologische en sociaal-maatschappelijke ontwikkeling;
9. Bovenstaande perspectief alleen werkelijkheid wordt als spelers in het gebied de krachten bundelen, gezamenlijk een lange termijn agenda maken en projecten definiëren die bijdragen aan de economische vitaliteit van het gebied als geheel;
10. De belangrijkste opgave in Waterpoort is om nieuwe ontwikkelingen te stimuleren op basis van de kwaliteiten en potenties die al in de streek aanwezig zijn. Daarmee is Waterpoort nog steeds een vooruitgeschoven post in de manier van anders werken en gebiedsgericht werken;

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

11. Waterpoort zichzelf de afgelopen jaren bewezen heeft als verbinder en versneller op regionaal niveau. Waterpoort combineert top-down en bottom-up tot een middle-up-down aanpak, waarbij beleids- en gebiedsurgenties worden verbonden (zie bijlage 3).
12. Tijdens vier Waterpoortconferenties en netwerkdagen de kracht en energie van samenwerking tussen ondernemers, burgers en overheden zichtbaar, hoorbaar en voelbaar geweest is;
13. Deze samenwerkingsovereenkomst enerzijds een voortzetting van netwerk- en samenwerkingsorganisatie Waterpoort is, anderzijds het een start is van een uitvoeringsfase is die concreet zicht geeft op reële businesscases (op concrete uitvoering via aansprekende projecten) met onderbouwde voorstellen voor een uitvoeringsorganisatie en een investeringsprogramma (zie voor een eerste aanzet hiervan bijlagen 4 en 5);
14. De drie leidende thema's Water, Deltanatuur/Landschap en Erfgoed zijn, waarbij verbinding met landbouw, energie en leefbaarheid gezien de karakteristieken van het gebied voor de hand liggen.
15. De gebiedsontwikkeling Waterpoort een nauwe relatie onderhoudt met Landschappen van Allure en streekorganisatie Brabantse Wal en gebiedsontwikkelingen in de Zuidwestelijke Delta, zoals de Alliantie Oosterschelde, Zicht op de Grevelingen, Haringvliet/Hollands Diep/Biesbosch en het Integraal Ruimtelijk Programma Goeree-Overflakkee van de provincie Zuid-Holland.

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

Doelstelling:

1. Voortzetting van de samenwerking binnen Waterpoort is nodig in het kader van de versterking van de sociaal-economische slagkracht van het gebied. Hoewel er vele initiatieven zijn om de teruglopende economie een halt toe te roepen, dreigt toenemende krimp en zijn de sociaal-economische indicatoren zorgelijk. Met deze samenwerkingsovereenkomst spreken Partijen af samen concreet uitvoering te willen geven aan projecten die bijdragen aan een grotere regionale vitaliteit. Hiermee geven Partijen aan mentaal eigenaar te zijn en zelf verantwoordelijkheid te nemen voor regie en agendazetting.

2. Met deze samenwerkingsovereenkomst wordt de netwerk- en samenwerkingsorganisatie van Waterpoort gecontinueerd en gedurende de komende jaren uitgebouwd met een uitvoeringsprogramma met concreet uitgewerkte projectideeën met een initiatiefnemer/eigenaar, een business case met begroting en de benodigde middelen. De uitvoeringsorganisatie zorgt voor een integrale aanpak waarbij de Partijen in de regio elkaar versterken in de product- en marktontwikkeling. Na deze fase staat het gebied op de kaart als een aantrekkelijk verblijfsgebied waar het goed wonen, werken en recreëren is.

Universele waarden daarbij zijn:

- land, water en bewoners weer met elkaar verbinden;
- zichtbare en meer robuuste en productieve relaties tussen bedrijven, burgers en overheid;
- regionale troeven en economische pijlers beter aan elkaar koppelen;
- het gebied aantrekkelijker, toegankelijker, zichtbaarder en beter beleefbaar maken en relaties zoeken met de Zuidwestelijke Delta, de Brabantse Wal en de Zuiderwaterlinie.

3. Bij de realisering van projecten wordt rekening gehouden met het Ontwikkelperspectief van de Rijksstructuurvisie. In de ontwerp-rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer wordt het volgende ontwikkelperspectief geschetst:

- De Grevelingen krijgt beperkt getij terug via een doorlaat in de Brouwersdam die de Grevelingen verbindt met de Noordzee;
- Het Volkerak-Zoommeer wordt weer zout en krijgt beperkt getij terug via een doorlaat in de Philipsdam die het Volkerak-Zoommeer verbindt met de Oosterschelde. Hieraan vooraf gaan maatregelen voor een alternatieve zoetwatervoorziening voor landbouwgebieden die nu afhankelijk zijn van zoetwater uit het Volkerak-Zoommeer en maatregelen om zoutindringing te beperken;
- Waterberging op de Grevelingen is niet nodig voor de waterveiligheid in de Rijn-Maasdelta (geen kosteneffectieve oplossing).

4. De gebiedsorganisatie is een samenwerking tussen overheden, ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstituten en omgeving; een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle Partijen. Deze uitvoeringsfase wordt eind 2019 afgerond met een bestuurlijke go/no go beslissing voor samenwerking tussen Partijen.

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

Komen overeen:

1. Gebiedsgericht werken binnen Waterpoort

1.1. Partijen werken binnen Waterpoort samen aan het versterken van de combinatie van een netwerkorganisatie en een uitvoeringsorganisatie die nieuwe projecten genereert;

1.2. Partijen stimuleren de doorontwikkeling van de kansrijke thema's met als doel te komen tot concrete uitvoering van projecten die een belangrijke bijdrage leveren aan een sterke, economisch vitale regio.

2. Organisatie (zie bijlage 1)

2.1 Het gebiedsgericht werken in Waterpoort steunt op beweging en inspiratie, gebaseerd op persoonlijke betrokkenheid. De borging en verantwoording liggen bij de deelnemende organisaties;

2.2. De structuur van het programma Waterpoort is licht, flexibel en fluïde;

2.3. Partijen bepalen koers en stemmen af in een Bestuurlijke Initiatiefgroep, een Bestuurlijk Overleg en een Ambtelijk Ondersteuningsteam. Het meer inhoudelijk gedreven gebiedsgericht werken vindt plaats in steeds wisselende samenstelling specifiek toegesneden op de specifieke situatie. Diagonaal georganiseerde Ondernemende Groepen wordt dat genoemd;

2.4. De Bestuurlijke Initiatiefgroep wordt gevormd door bestuurlijke vertegenwoordigers van de 'kernen rond het water', namelijk: Bergen op Zoom, Goeree-Overflakkee, Halderberge, Moerdijk, Steenberg en Tholen, en waterschap Brabantse Delta. Als ambassadeurs van Waterpoort geven de bestuurders in de Initiatiefgroep het proces richting en vaart. De leden van de Initiatiefgroep dragen projecten, initiatieven en ontwikkeltrajecten binnen hun eigen gemeente aan die passen binnen de focus van Waterpoort. Bovendien verbinden zij projecten, producten en processen vanuit Waterpoort aan hun eigen organisatie. Het is dus wederkerig. Tot slot worden ondernemers geprikkeld en worden nieuwe ondernemers gemobiliseerd.

De Initiatiefgroep komt vier keer per jaar bijeen. De Initiatiefgroep staat onder leiding van een onafhankelijke voorzitter. De leden van het Ondersteuningsteam (zie 2.6.) zijn waarnemend lid en dragen zorg voor het secretariaat van de voorzitter;

2.5. Het Bestuurlijk Overleg wordt gevormd door bestuurders van de betrokken gemeenten, de provincies, waterschap Brabantse Delta, de Regio West-Brabant, de terreinbeheerders, de ZLTO, onderwijs en bedrijfsleven. De taak van het Bestuurlijk Overleg is het geven van bestuurlijk draagvlak voor de ontwikkeling van het programma Waterpoort en het voorbereiden van de go/no go beslissing. Het Bestuurlijk Overleg bepaalt haar eigen werkwijze. De voorzitter van het Bestuurlijk Overleg is de gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant. Het Bestuurlijk Overleg komt maximaal twee keer per jaar bijeen;

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

2.6. Het Ondersteuningsteam bestaat uit ambtelijke ondersteuning van de betrokken gemeenten en provincies, de Regio West-Brabant, waterschap Brabantse Delta, de terreinbeheerders en de ZLTO. Ook de andere partijen kunnen hiervoor personen afvaardigen. Dit team heeft als hoofdtaak de relatie tussen de Initiatiefgroep en het gebiedsgericht werken productief te versterken. Het Ondersteuningsteam zorgt enerzijds voor verbinding tussen het gebiedsproces Waterpoort en sectorale agenda's, anderzijds zorgt zij voor verbinding in de eigen achterban, gericht op verankering in de eigen organisatie en vice versa. Bovendien signaleert het Ondersteuningsteam de effecten van gebiedsinitiatieven op verschillende schaalniveaus (bijvoorbeeld in de Zuidwestelijke Delta, in het Vlaams - Nederlands overleg).

De taak van het Ondersteuningsteam is: het vinden van relevante personen, ondernemers en bedrijven, onderzoek doen naar de relevante onderwerpen, contact maken, werven en secretariaat voeren, het begeleiden van ontwikkelsessies, het vastleggen van de resultaten van de ontwikkelsessies, het pro-actief communiceren over de resultaten, het informeren van Bestuurlijk Overleg en Initiatiefgroep over de voortgang, het beschrijven van en het reflecteren op de effectiviteit van de gekozen werkvormen (i.v.m. kennisontwikkeling en -overdracht), regie voeren op de juiste mix van betrokkenen (overheidspartijen, particulieren, onderwijs), het maken van enthousiasmerende tussenpublicaties (evt. website), het maken van een uitvoeringsprogramma met concreet uitgewerkte projectideeën met een initiatiefnemer/eigenaar, een business case met begroting en de benodigde middelen en het werken aan een robuuste, zelfbewuste en vitale streekorganisatie.

2.7. Ondernemende Groepen bestaan uit een mix van bestuurders, managers, ondernemers, bedrijven, burgers, onderwijs en overheid (diagonaal organiseren). In een Ondernemende Groep wordt gewerkt aan concrete projecten uit één van de drie leidende thema's Water, Deltanatuur/Landschap en Erfgoed. Het gaat om een bijzondere mix van mensen die bereid en in staat zijn vanuit gelijkwaardigheid en nieuwsgierigheid te denken en te handelen. Binnen een Ondernemende Groep wordt ook samen geleerd en samengewerkt aan een overdraagbare werkwijze.

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

3. Kaders en randvoorwaarden

3.1. De kosten van het Bestuurlijk Overleg, de Bestuurlijke Initiatiefgroep, het Ondersteuningsteam en de Ondernemende Groepen worden gedragen door Partijen zelf;

3.2. Partijen stellen hiervoor voldoende bestuurlijke en ambtelijke capaciteit ter beschikking en brengen hiervoor bij elkaar geen kosten in rekening. Het gaat hierbij om de slimme inzet van uren van Partijen t.b.v. ondersteuning van (particuliere) initiatieven en projecten;

3.3. Ook voor wat betreft het ter beschikking stellen van vergaderlocaties, expertise, kennis en kunde wordt met gesloten beurzen gewerkt;

3.4. De eerste helft van 2016 heeft Waterpoort gedraaid op de reserves van de jaren daarvoor. Voor de tweede helft van 2016, dus per 1 juli 2016, is afgesproken dat de zeven partijen uit de Bestuurlijke Initiatiefgroep en de provincies Zeeland en Zuid-Holland ieder eenmalig € 5.000,- bijdragen aan de proceskosten voor de gebiedsontwikkeling Waterpoort. De provincie Noord-Brabant draagt eenmalig € 32.143,- bij, beheert dit fonds en staat er garant voor. Voor de tweede helft van 2016 beschikt Waterpoort zodoende over € 77.143,- aan procesgeld.

3.5. Per 1 januari 2017 dragen de zeven partijen uit de Bestuurlijke Initiatiefgroep en de provincies Zeeland en Zuid-Holland jaarlijks ieder € 10.000,- bij aan de proceskosten voor de gebiedsontwikkeling Waterpoort. De provincie Noord-Brabant (die in 2017, 2018 en 2019 € 64.286,- per jaar bijdraagt) beheert dit fonds en staat er garant voor. Voor de kalenderjaren 2017, 2018 en 2019 beschikt Waterpoort zodoende over € 154.286,- per jaar aan procesgeld.

3.6. Het procesgeld zal, in gezamenlijk overleg, worden besteed aan o.a. : onafhankelijk voorzitterschap van de Bestuurlijke Initiatiefgroep, inhuur procesbegeleiding (social innovation, ontwerpcapaciteit, kennismakelaar), organisatie van de Waterpoort Academy, cursussen Gastheerschap, ateliers, café's, conferenties en evenementen, communicatie(-uitingen) en website, maar vooral ook om projecten en initiatieven een duwtje in de rug te geven;

3.7. Aanvullend op de bijdragen aan de proceskosten van de zeven partijen uit de Bestuurlijke Initiatiefgroep en de provincies Zeeland en Zuid-Holland kunnen andere deelnemende partijen aan de voorbereiding en realisering van projecten bijdragen, zowel financieel, als via inzet van expertise of via beschikbaarstelling van faciliteiten;

3.8. Partijen spannen zich in om gebiedsgericht werken binnen Waterpoort ook na afloop van de looptijd van deze samenwerkingsovereenkomst te continueren;

3.9. Partijen spannen zich in om direct na ondertekening van deze samenwerkingsovereenkomst de samenwerkingsovereenkomst, het perspectief voor de regio en de business cases voor te leggen aan de raden en besturen. Het perspectief van Waterpoort en een eerste aanzet voor de businesscases zijn als bijlagen 4 en 5 aan deze samenwerkingsovereenkomst toegevoegd. Het is de ambitie van Partijen om maximaal aansluiting te zoeken en koppeling te leggen met bestaande programma's en

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

programmamiddelen en zo nodig daar via aparte raads-, staten- en bestuursvoorstellen aanspraak op te maken. Zo kunnen 2017, 2018 en 2019 jaren worden waarin door Partijen in projecten geïnvesteerd wordt.

4. Jaarlijkse evaluatie en go/no go beslissing

Partijen spreken af de resultaten van Waterpoort jaarlijks in het Bestuurlijk Overleg te evalueren. Medio 2019 zal het Bestuurlijk Overleg op basis van de resultaten van deze fase een go/no go beslissing nemen. Deze beslissing zal als advies dienen voor de afzonderlijke Partijen om te komen tot een verdere besluitvorming over de voortzetting van het gebiedsgericht werken binnen Waterpoort. Mocht de looptijd van deze fase (door welke oorzaak dan ook) langer duren dan de voorziene looptijd van 3,5 jaar, dan beziet het Bestuurlijk Overleg medio 2019 of verlenging van deze fase aan de orde is, of neemt een 'no go'-beslissing vanwege het ontbreken van voldoende resultaat.

5. Geschil

- 5.1. Partijen zullen zich inspannen om te voorkomen dat er geschillen ontstaan en ontstane geschillen zo snel mogelijk bestuurlijk op te lossen ter zake de uitleg of uitvoering van deze samenwerkingsovereenkomst;
- 5.2. De in deze samenwerkingsovereenkomst neergelegde afspraken zijn inspanningsverplichtingen en niet in rechte afdwingbaar, met uitzondering van de in artikel 3.4 en 3.5 genoemde verplichtingen.

6. Looptijd samenwerkingsovereenkomst

Deze samenwerkingsovereenkomst treedt in werking vanaf de ondertekening en geldt tot en met de go/no go beslissing genoemd in artikel 4.

7. Toetreding derden

- 7.1. Deze samenwerkingsovereenkomst staat open voor toetreding door derden die in een gelijke positie verkeren als de overige Partijen;
- 7.2. Toetreding geschiedt door goedkeuring van het Bestuurlijk Overleg en een schriftelijke mededeling aan de overige Partijen.

8. Tussentijdse opzegging partijen

- 8.1. Partijen kunnen tussentijds eenzijdig medewerking aan de samenwerkingsovereenkomst opzeggen;
- 8.2. Alvorens tot opzegging over te gaan zal de betrokken partij eerst in overleg treden met de overige Partijen teneinde te bepalen of een oplossing gevonden kan worden;
- 8.3. Opzegging geschiedt door een schriftelijke mededeling aan de overige Partijen, met inachtneming van een opzegtermijn van 8 weken.

9. Wijziging overeenkomst

- 9.1. Wijziging van deze samenwerkingsovereenkomst kan uitsluitend geschieden indien partijen daartoe unaniem besluiten, met uitzondering van artikel 8.1;
- 9.2. Wijzigingen in deze samenwerkingsovereenkomst, daaronder de bijlagen begrepen, kunnen slechts schriftelijk worden overeengekomen.

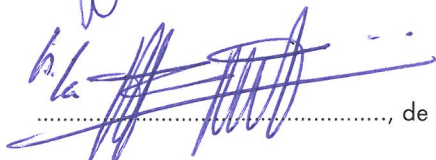
Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

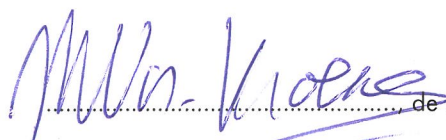
Ondertekend in enkelvoud d.d. 30 juni 2016:

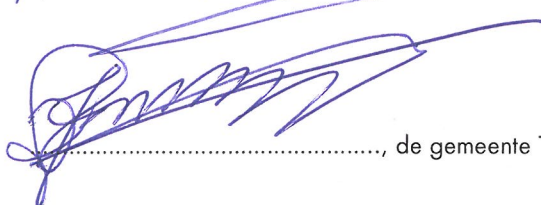
i.o.

....., de gemeente Bergen op Zoom

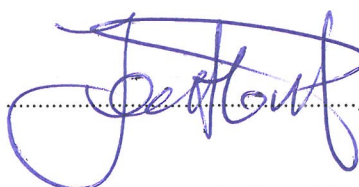

....., de gemeente Goeree-Overflakkee

....., de gemeente Halderberge

b.l.a.

....., de gemeente Moerdijk

....., de gemeente Steenbergen

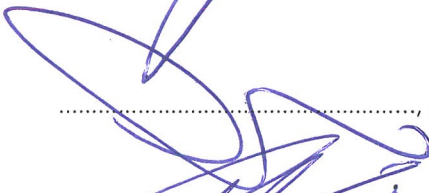

....., de gemeente Tholen

....., de Provincie Noord-Brabant

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

....., de Provincie Zeeland

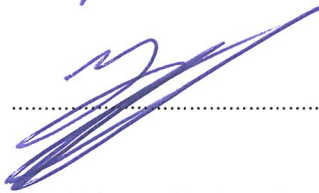

....., de Provincie Zuid-Holland

....., Waterschap Brabantse Delta

....., de Regio West-Brabant

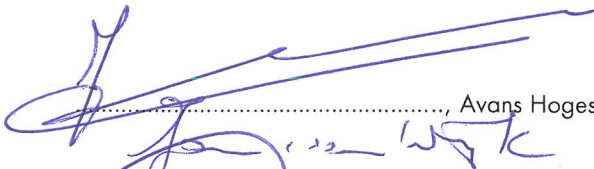

....., Brabants Landschap en Vereniging Natuurmonumenten

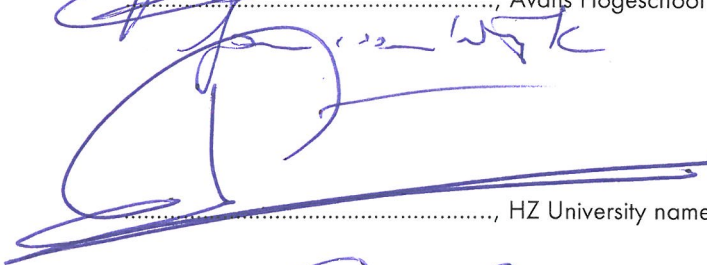

....., Staatsbosbeheer

....., de ZLTO

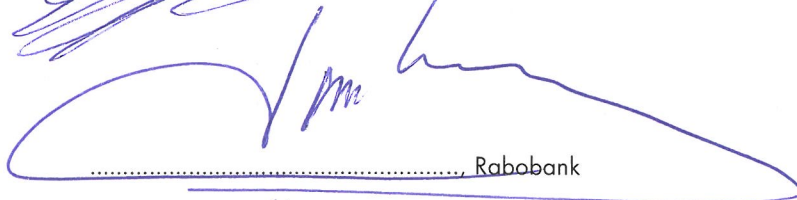

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

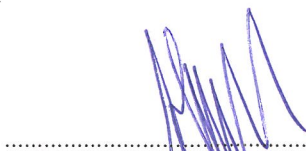

....., Avans Hogeschool

 w. den Ouden
....., HZ University namens Delta Platform

....., NHTV

....., Rabobank

....., Suiker Unie

....., Evides

....., Brabant Water

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

....., Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid

....., Programma DuurzaamDoor

....., Streekorganisatie Brabantse Wal

....., samenwerkende havens en watersportverenigingen

....., samenwerkende forten en vestingen

Waterrijk Oesterdam, gemeente Tholen, 30 juni 2016

Een grenzeloze samenwerking op de overgang van water en land.

Bijlagen

Bijlage 1 Organisatie gebiedsgericht werken binnen Waterpoort, juni 2016

Bijlage 2 Gebiedsbegrenzing

Bijlage 3 Opbrengsten tot nu toe

Bijlage 4 Perspectief voor Waterpoort

Bijlage 5 Eerste aanzet businesscases Waternetwerk en Zuiderwaterlinie

